

AZ ÉRTÉKELÉS SZEREPE A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYEREKEK IDEGEN NYELVRE TANÍTÁSA SORÁN

Furcsa Laura

Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti Kar

Kulcsszavak: hátrányos helyzet, idegen nyelv

Az idegen nyelv tudása kulcsfontosságú az esélyegyenlőség szempontjából, mivel a hátrányos helyzetű gyerekek így tudnak versenyképes, a munkaerőpiac igényeinek megfelelő ismeretekre szert tenni (Petneki, 2002; Csapó, 2003; Nikolov és Józsa, 2006). Kutatásom célja, hogy azonosítsa azokat a legfontosabb problémákat, melyekkel a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek és nyelvtanáruk szembesülnek idegen nyelv tanítása, illetve tanulása során. A kutatás helyszíne hat gazdasági és társadalmi szempontból hátrányos helyzetű település általános iskolája volt.

Az előadás a kutatás pedagógiai értékelésről kapott információira koncentrált. Megpróbáltam egy olyan átfogó és részletes képet kapni, amely egyesíti a gyerekek és a nyelvtanáruk álláspontjait is, ezért a kvalitatív kutatás során három eszközt használtam: interjú angol (N=6) és német (N=6) szakos általános iskolai nyelvtanárokkal, fókuszcsoportos interjú az interjúkban részt vevő tanárok által tanított hátrányos helyzetű gyerekekkel (N=37) és óramegfigyelések.

Fontos feladat feltárni, hogy a nyelvtanárok milyen értékelési módszereket és stratégiákat alkalmaznak az órákon, és hogyan látják ezeket a gyerekek. Az eredmények arra utalnak, hogy értékeléskor sok gondjuk van a tanároknak a diákok egyéni képességeinek figyelembe vételével. Az egyéni fejlődés hangsúlyos értékelése különösen fontosnak bizonyult a hátrányos helyzetű gyerekek esetében, melyet a változatos és egyénre szabott értékelés segít elő legjobban. A gyerekek megítélése alapján a tanulóközpontú, fejlesztő értékelési módszerek a legnépszerűbbek (pl. projektmunka produktuma, portfólió). Sajnos ezeket a módszereket kevés nyelvtanár használja, és ez szoros összefüggésben áll az általuk alkalmazott tanítási módszerrel is (Radnóti, 2006). A tanári szerepek skálája kibővül, valamint a hozzá kapcsolódó érzelmi viszonyulás kulcsfontosságú a gyerekek motivációjának szempontjából, ami a sikeresség előfeltétele, és nagymértékben hozzájárul a pozitív osztálytermi légkör kialakulásához. A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy változásra van szükség a tanárok szemléletmódjában és értékelési módszereiben.